

в роботі, а й зрозуміти характер, риси його поведінки, що дасть змогу визначити фактори впливу на студента з метою підвищення його інтересу до навчання.

Індивідуальний підхід до студентів повинен реалізуватися і при викладанні нового матеріалу, і на практичних заняттях, і при проведенні консультацій.

З метою покращення якості підготовки спеціалістів викладач повинен добре володіти методичним інструментарієм і використовувати у своїй роботі різноманітні методи і прийоми навчання.

Крім того, викладач повинен мати певні індивідуально-психологічні особливості:

— гнучкість — швидка орієнтація, уміння залежно від поточних завдань організувати найрізноманітніші види роботи студентів;

— інтерес до людини — зацікавлена увага до кожного студента, прагнення з'ясувати його думки, справжній інтерес до його суджень;

— широта суджень — уміння вільно висловлювати свою думку, не придушувати при цьому навколишніх;

— терпимість — спокійне сприйняття можливих помилок студентів;

— доброзичливість — позитивне ставлення до особистості студента, об'єктивне сприйняття його думок, уподобань;

— педагогічний такт викладача.

Суттєвою особливістю педагогічної праці є те, що вона з початку і до кінця є процесом взаємодії викладача і студента. Суб'єктом педагогічної діяльності є викладач, об'єктом — студент. Інструментом впливу на студента, а значить, і на якість його знань є особистість викладача, його знання, уміння, почуття, воля.

Отже, якість вищої освіти перебуває під впливом чинників, які визначають зміст професійної підготовки, особливості організації навчального процесу у вищих навчальних закладах, безпосередньо виявляються у навчальному процесі вищого навчального закладу, а також визначають результати навчального процесу. Врахування даних факторів допоможе покращити діяльність вищих навчальних закладів.

Література

1. Чекаловська Г.З. Якість вищої освіти: сутність і чинники впливу. — <http://конференция.com.ua/pages/view/906>
2. Бурдак І.Г., Погорелова Н.П. Чинники впливу на якість підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах. — Гум. ун-т «ЗІДМУ», 2009. — С. 49–51.
3. Проблеми якісної освіти: теоретичні і практичні аспекти. — К.: Богданова А.М., 2007. — 336 с.

Махсма М.Б., к.е.н., доцент,
кафедра управління персоналом та економіки праці

АНКЕТНЕ ОПИТУВАННЯ МАГІСТРІВ — ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Не секрет, що успішність навчального процесу, залежить від обох учасників цього процесу і від викладача, і від аудиторії (рівня її підготовки, прагнення студентів вчитися, оволодівати тим, чи іншим предметом). Звичайно, ефективність викладання взагалі, і економічних дисциплін, зокрема, більшою мірою залежить, все таки, від викладача (рівня його кваліфікації, професійної майстерності, уміння працювати з аудиторією, уміння зацікавити предметом викладання тощо). Тому, досить багато уваги педагогами постійно приділяється саме вдосконаленню методичного забезпечення дисциплін, покращенню самої методики їх викладання, що в час бурхливого розвитку інформаційно-комунікативних технологій і швидкого росту інформаційних потоків стає з одного боку простішим (покращення забезпеченості технічними засобами, легкий і швидкий доступ до потрібної інформації), а з іншого дедалі ускладнюється.

Досить важливим у справі покращення викладання економічних дисциплін є зворотний зв'язок викладача з аудиторією, в ході якого з'ясовуються її побажання, очікування, сподівання, адже саме студент є «замовником» і споживачем освітніх послуг, саме він і рівень його знань є метою удосконалення всіх викладацьких методик і зусиль. Тримати руку на пульсі задоволеності аудиторії рівнем викладання, змістом дисципліни, самим викладачем можна застосовуючи анонімне анкетне опитування студентів. Слід відмітити, що студенти досить охоче ідуть на співпра-

цю з викладачем у цьому напрямі, радо дають пропозиції, що на їх думку сприятимуть покращенню навчального процесу. Особливо дієвим цей засіб є серед магістрантів, адже студенти п'ятого курсу уже прослухавши більшість університетських дисциплін, маючи деякий досвід практичної діяльності у сучасних фірмах можуть дати слушні зауваження, дослухавшись до яких можна дійсно покращити і наповнення дисципліни і форму її викладання.

Так, анкетне опитування студентів п'ятого курсу фінансово-економічного факультету, проведене у вересні цього навчального року щодо оцінки ними змісту дисципліни «Менеджмент персоналу» і якості її викладання (анкетуванням було охоплено 85 студентів) у цілому підтверджують вище зазначене. Позитивним є те, що практично всі опитані (94 %) усвідомлюють важливість даної дисципліни і її потрібність у майбутній професійній діяльності. У цілому досить високо оцінюючи зміст дисципліни (71,8 % респондентів оцінили його у «4» і «5» балів за п'ятибальною шкалою, решта поставили «задовільно»), і ще вище оцінюючи якість викладання (90 % оцінили його у «4» і «5» балів), більше половини опитаних (60 %) зазначили необхідність покращення навчального процесу і надали свої рекомендації і пропозиції щодо цього.

Показовою і такою, що найчастіше зазначалася, є пропозиція посилення акценту на прикладному аспекті менеджменту персоналу. Так, зменшення обсягу теорії менеджменту і збільшення практичних прикладів ефективного менеджменту персоналу у господарській практиці сучасних та зарубіжних підприємств затребували 45 % з тих, хто надали пропозиції. Слід погодитися, що дана вимога цілком виправдана і зрозуміла, оскільки більшість з опитаних уже працюють, тож відчують потребу у конкретних теоретичних знаннях і практичних навичках, які їм потрібні уже сьогодні на їхньому робочому місці. Інша справа, що реалізація даної пропозиції потребує від викладача досвіду практичної діяльності, який є далеко не в кожного. Ідеальним, у цьому випадку, є поєднання праці в реальному секторі з практикою викладання, що є справою не тільки викладача, а вочевидь, потребує певних змін у самій системі освіти і викладання (як-то зменшення аудиторного навантаження викладача, підвищення його кваліфікації шляхом стажування у провідних вузах і компаніях, відвідування семінарів, проходження тренінгів, застосування інших форм післядипломної освіти). Зрозуміло, що все це потребує суттєвого збільшення фінансування ВНЗ, що у час тотального дефіциту бюджету, поки що не представляється можливим.

Серед інших пропозицій методичного плану було побажання надавати тексти лекцій та інші методичні матеріали у електронному варіанті, з тим щоб студенти йшли на лекції уже підготовленими, а також суттєво скоротити кількість питань, що виносяться на іспит та обсяги самостійної роботи. Щодо першого, то пропозиція заслуговує на увагу, якщо це стосується свідомих студентів в іншому випадку мотивація відвідування лекцій втрачається. Щодо скорочення обсягів матеріалу, який необхідно засвоїти теж можна погодитися, адже уже доведено, що надлишкові обсяги інформації погано, або взагалі не сприймаються мозком. Тож усі пропозиції слушні, мають раціональне зерно і їх запровадження у навчальний процес, безумовно, його значно покращить.

Отже, результати проведеного анкетування ще раз доводять, що студентська аудиторія є найсудовішим суддею компетентності і професійної майстерності викладача і водночас невичерпним джерелом натхнення у його прагненні до постійного професійного зростання та невпинного самовдосконалення.

Мельник О.В., викладач
кафедри іноземних мов
факультету управління персоналом та маркетингу

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ОДНА З ЕФЕКТИВНИХ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

В умовах сьогодення якісні знання іноземних мов є безумовною перевагою на трудовому ринку. В той же час уміння, відомі як «soft skills», також значно підвищують конкурентоспроможність певного кандидата на отримання гідного робочого місця перед іншими. В цьому контексті завданням викладача іноземних мов є допомогти студентам, а в майбутньому учаснику трудового процесу, здобути ці знання і вміння. Це завдання — нелегке і щоб його досягти необхідно приділити особливу увагу такому питанню: «Яким чином можна реалізувати цю мету?», тобто потрібно обрати найефективнішу форму організації навчання студентів, яка б, по-перше, допомогла здійснити зазначені завдання і, по-друге, зберегла мотивацію до вивчення іноземних мов. Методом, який, на нашу думку, здатний досягти поставлених задач, є метод проектів.